УДК 343.98

П. Д. БІЛЕНЧУК, Т. В. ОБІХОД

Петро Дмитрович Біленчук, *професор Київського університету права НАН України*

Тетяна Вікторівна Обіход, *старший науковий співробітник Інституту ядерних досліджень НАН України*

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА НАЦІОНАЛЬНА ПРОГРАМА УКРАЇНИ В ГАЛУЗІ ЯДЕРНОЇ КРИМІНАЛІСТИКИ

Сучасні інтеграційні процеси є перспективним шляхом вдосконалення та розширення світових процесів в економіці, політиці, фінансовій сфері і приводять до розробки новітніх технологій та послуг. Разом із тим останнім часом виникла загроза використання високотехнологічних засобів масового знищення терористичними організаціями. Тому поряд із розвитком власної нормативної бази з ядерної безпеки Україна повинна розвивати співпрацю із міжнародною спільнотою задля ефективної протидії ядерному тероризму.

Проблеми забезпечення ядерної безпеки в міжнародному і національному правовому законодавстві відображено в трудах багатьох вітчизняних вчених, таких як П. Д. Біленчук, А. О. Ейсман, О. І. Йориш, В. К. Лисиченко, В. А. Лукницкий, В. М. Мишарин, Н. М. Онищенко, О. Д. Тихомиров, Ю. С. Шемшученко та ін. Є відомими також праці західних дослідників, як: Г. Алісон, Р. Бейкер, М. Бан, М. Барадеї, М. Вільріх, Д. Дадер.

Мета статті полягає у виокремленні проблем українського законодавства в галузі ядерної криміналістики та напрямів співпраці із міжнародною спільнотою задля впровадження заходів у сфері ядерної безпеки.

Проблема ядерної безпеки України є актуальною у зв'язку із страхітливою аварією на Чорнобильській АЕС і великою кількістю АЕС на території нашої країни. Законодавче вирішення ядерної безпеки знайшло своє втілення в низці міжнародних Конвенцій і Законів України. Сучасні процеси глобалізації привели не тільки до позитивних змін, а й до проблем, в тому числі пов'язаних із ядерним тероризмом. У цьому аспекті треба виділити необхідність розвитку як власної концепції ядерної безпеки, так і налагоджувати співпрацю із міжнародною спільнотою: Євроатом, ЄС, МАГАТЕ. Головні напрями розв'язання цих завдань відображено в статті.

Децентралізація економіки, інтеграція України у світову спільноту зумовлює необхідність швидких дій, пов'язаних із проблемами протидії ядерному та радіаційному тероризму і розповсюдженню ядерної зброї. На час прийняття Декларації незалежності України як без'ядерної держави нормативна база з ядерної енергетики складалась із низки норм різних відомств колишнього СРСР, а законодавчої бази практично не існувало, за винятком членства України, як однієї з правонаступниць СРСР, у Конвенції ВОЗ 1960 р. про захист від іонізуючої радіації, а також членства в Конвенції 1986 р. про раннє оповіщення про ядерну аварію та Конвенції 1986 р. про допомогу у випадку ядерної аварії або радіаційної аварійної ситуації. Оскільки документи з ядерної та радіаційної безпеки розроблялися різними органами влади без належної координації, а низка важливих для безпеки аспектів практично лишилась поза сферою нормативного регулювання, то в Україні назріла необхідність створення власної системи правового регулювання галузі ядерної криміналістики.

Сучасні інтеграційні процеси привели до підписання Україною на початковому етапі незалежності ряду міжнародних договорів у галузі ядерної та радіаційної безпеки:

– 5 травня 1993 р. Україна підтвердила своє членство у Конвенції про фізичний захист ядерного матеріалу;

– 16 листопада 1994 р. Україна приєдналась до Договору про нерозповсюдження ядерних матеріалів як без'ядерна держава;

– 12 липня 1996 р. Україна приєдналась до Віденської конвенції 1963 р. про цивільну відповідальність за ядерну шкоду;

– Однією з перших Україна поставила свій підпис під Конвенцією про ядерну безпеку, Об'єднаною Конвенцією про безпеку відпрацьованого ядерного палива та безпеку радіоактивних відходів, Протоколом 1997 р. про внесення змін до Віденської конвенції 1963 р. про цивільну відповідальність за ядерну шкоду, Конвенцією про додаткову компенсацію за ядерну шкоду.

Відповідно до Концепції державного регулювання безпеки та управління ядерною галуззю в Україні, ухваленою Верховною Радою України в січні 1994 р., основними принципами ядерного законодавства є наступні:

– пріоритет захисту людини;

– заборона здійснення певних видів діяльності у сфері використання ядерної енергії без ліцензії;

– розмежування функцій державного управління і державного регулювання безпеки використання ядерної енергії;

– здійснення державного нагляду у сфері використання ядерної енергії та деякі інші.

© П. Д. Біленчук, Т. В. Обіход, 2016

Україна упродовж більш ніж 20-ти років незалежності, постійно підтверджує свою підтримку принципам культури ядерної безпеки і забезпечення їх виконання на практиці, готовність до відкритого діалогу з питань безпеки ядерних установок та пошуку оптимальних рішень задля запобігання ядерному тероризму[1-11].

Суттєвим кроком задля систематизації нормативно-правових актів з ядерного законодавства станом на 10 червня 1999 р. стало видання Збірника з ядерного законодавства, який містить наступні розділи[12]:

1. Загальні засади.
2. Державне регулювання та управління ядерною галуззю.
3. Правове регулювання використання ядерної енергії.
4. Запобігання використанню ядерної енергії у військових цілях.
5. Юридична відповідальність.
6. Міжнародне співробітництво.
7. Правові питання, пов'язані з наслідками аварії на Чорнобильській АЕС.
8. Деякі нормативно-правові акти країн СНД, що регулюють відносини у сфері використання ядерної енергії.

Наведемо головні Закони в галузі ядерної криміналістики, прийняті за останні роки в Україні:

1. Закон України від 11 січня 2000 р. № 1370-XIV «Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії».
2. Закон України від 19 жовтня 2000 р. № 2064-III «Про фізичний захист ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання».
3. Закон України «Про цивільну відповідальність за ядерну шкоду та її фінансове забезпечення» (Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2002. – № 14. – Ст. 96) (із змінами, внесеними згідно із Законом № 3581-IV (3581-15) від 16 березня 2006 р.).
4. Закон України від 15 березня 2006 р. № 3533-IV «Про ратифікацію Міжнародної конвенції про боротьбу з актами ядерного тероризму».
5. Закон України від 24 травня 2007 р. № 1071-V «Про внесення змін до Кримінального та Кримінально-процесуального кодексів України щодо боротьби з ядерним тероризмом у зв'язку з ратифікацією Міжнародної конвенції про боротьбу з актами ядерного тероризму».
6. Закон України від 9 лютого 2012 р. № 4384-VI «Про поводження з відпрацьованим ядерним паливом щодо розміщення, проектування та будівництва централізованого сховища відпрацьованого ядерного палива реакторів типу ВВЕР вітчизняних атомних електростанцій».

Таким чином, можна із впевненістю підтвердити досить високий законодавчий рівень України в галузі ядерної безпеки, однак сучасні світові тенденції зростання загрози ядерного тероризму потребують наступних змін ядерного законодавства:

– широкомасштабної програми підвищення ядерної безпеки;
– кодифікації вже прийнятих законів, постанов, розпоряджень;
– прийняття планів дій, і оперативну співпрацю із міжнародним співтовариством, спрямовану на швидке вирішення конкретних безпекових проблем.

Концепція запобігання протидії ядерній злочинності. Кардинальні зміни у світі в XXI ст., пов'язані з глобалізацією, приводять до нових викликів міжнародній безпеці у сировинній, енергетичній, фінансовій, інформаційній, екологічній, продовольчій сферах. Особливої уваги потребують такі загрози, як поширення зброї масового ураження, міжнародний тероризм.

Задля запобігання загрозі національній безпеці України, посилення спроможності держави захищати свої національні інтереси, необхідно приділити більшу увагу рівню і впливу загроз життєво важливим інтересам України, визначитися у стратегічних пріоритетах політики національної безпеки та напрямах удосконалення механізмів їх реалізації.

Відповідно до Закону України «Про основи національної безпеки України (Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2003. – № 39. – Ст. 351) визначаються основні засади державної політики, спрямованої на захист національних інтересів і гарантування в Україні безпеки особи, суспільства і держави від зовнішніх та внутрішніх загроз в усіх сферах життєдіяльності.

Відповідно до ст. 7 цього Закону **з**агрозами національним інтересам і національній безпеці України на сучасному етапі є:

– загроза використання з терористичною метою ядерних та інших об'єктів на території України;
– непідтримання в належному технічному стані ядерних об'єктів на території України;
– небезпека техногенного, у тому числі ядерного та біологічного, тероризму;
– в екологічній сфері.

Відповідно до цього Закону розробляються і затверджуються Президентом України Стратегія національної безпеки України і Воєнна доктрина України, якими визначаються цільові настанови та керівні принципи воєнного будівництва, з метою своєчасного виявлення, відвернення й нейтралізації реальних і потенційних загроз національним інтересам України.

6 травня 2015 р. Президент України П. О. Порошенко затвердив рішення РНБО Про Стратегію національної безпеки України. Згідно зі стратегією основними напрямами державної політики у зазначеній сфері є:

– створення ефективного сектора безпеки і оборони та підвищення обороноздатності країни, в тому числі завдяки поглибленню оборонно-промислового та військово-технічного співробітництва з державами НАТО і ЄС;

– реформування та розвиток розвідувальних, контррозвідувальних і правоохоронних органів, системи державного управління та нову якість антикорупційної політики;

– забезпечення інтеграції України в ЄС і формування умов для вступу в НАТО;

– забезпечення національної безпеки у зовнішньополітичній сфері, економічної та енергетичної безпеки, кібербезпеки, безпеки інформаційних ресурсів і критичної інфраструктури.

Таким чином, необхідно підсилювати ресурси країни в галузі воєнної безпеки задля запобігання поширення зброї масового знищення, передусім ядерної, біологічної та хімічної зброї. Задля ліквідації загрози міжнародного тероризму та появи нових видів воєнних конфліктів необхідно насамперед:

– **стратегічне бачення**, стратегічні цілі суспільства для ефективної та передбачуваної державної політики;

– створення якісної системи **інформаційно-комунікативного та аналітично-проектного супроводження** процесів прийняття рішень;

– рівномірна реформованість органів сектору безпеки;

– ліквідація **системної корупції;**

– реалізованість принципів **публічної політики.**

Міжнародна ядерна криміналістика. Ядерна криміналістика є на сьогодні одним із значущих питань міжнародної ядерної безпеки, яке направлене на наукові дослідження, пов'язані з ідентифікацією, призначенням, ступенем небезпеки, походженням і шляхами транспортування затриманих ядерних, радіоактивних матеріалів і радіаційних джерел.

У ряді міжнародних Угод, Домовленостей, Ініціатив і передусім Рішеннями Вашингтонського (13 квітня 2010 р.) і Сеульського (27 березня 2013 р.) саммітів з ядерної безпеки, Міжнародній конференції «Активізація глобальних зусиль з фізичної ядерної безпеки», проведеної МАГАТЕ 1–5 липня 2013 р. констатується, що ядерний тероризм треба розглядати як частину більш широкого явища, яке являє собою тероризм і екстремізм.

Європейське співтовариство з атомної енергії (Євроатом) уклало угоду про співпрацю у ядерній галузі із наступними країнами: Австралія, Аргентина, Бразилія, Індія, Казахстан, Канада, Китай, Республіка Корея, Російська Федерація, Сполучені Штати Америки, Узбекистан, Україна, Швейцарія і Японія за наступними тематиками:

– торгівля ядерними матеріалами і радіоактивними джерелами;

– дослідницька діяльність (ядерна безпека, ядерні і термоядерні дослідження);

– інші види діяльності, які спрямовані на підтримку використання ядерної енергії у мірних цілях і, зокрема, на розвиток ядерної криміналістики.

ЄС і його держави-члени є крупнішим у світі окремим донором з надання допомоги іноземним державам.

Так, Програми, які фінансуються в рамках Інструмента ЄС з співробітництва в області ядерної безпеки, забезпечують:

– співпрацю з питань ядерного регулювання, експлуатаційної безпеки, конструкційної безпеки, поводження з радіоактивними відходами;

– допомогу третім країнам у створенні механізмів і розробці методології безпечного здійснення мирної ядерної діяльності;

– підтримку МАГАТЕ. В рамках цієї програми МАГАТЕ надаються технології і експертні знання, а також здійснюється підготовка кадрів у багатьох технічних галузях, пов'язаних з ефективним здійсненням заходів перевірки для цілей гарантій, включаючи виявлення незамовлених матеріалів, видів діяльності й установок.

У сфері протидії незаконному обороту ядерних матеріалів **ОДЦ МАГАТЕ**:

– надає підтримку у сфері ядерної криміналістичної експертизи шляхом надання послуг технічних експертів і організації учбових заходів для співробітників експертних служб і експертів з держав-членів МАГАТЕ;

– працює над удосконаленням Бази даних щодо незаконного обороту ядерних матеріалів;

– публікує технічні настанови з проведення комплексної ядерної криміналістичної експертизи;

– розробляє відповідні рекомендації і нормативні документи;

– розглядає заходи щодо забезпечення фізичної ядерної безпеки;

– готує пропозиції щодо поліпшення і координації зусиль держав-донорів і відповідає на запитання держав, які потребують допомоги;

– зберігає Міжнародну базу даних з незаконного обороту ядерних матеріалів;

– організує широкий спектр тренінгів і семінарів, здійснює загальну підготовку персоналу щодо підвищення інформованості і розширення знань про ядерну криміналістику, а також організує навчання спеціалістів-практиків з питань удосконалення аналізу під час проведення ядерної криміналістичної експертизи;

– керує Міжнародною консультативною службою з фізичного захисту (IPPAS), яка здійснює оцінку рівня фізичного захисту ядерного матеріалу і ядерних установок на визначеному об'єкті.

Тільки в останні часи МАГАТЕ передало в дар державам-членам мережі 237 переносних та інших приладів різних типів, пов'язаних із забезпеченням ядерної безпеки.

МАГАТЕ в рамках Плану з фізичної ядерної безпеки на 2014–2017 роки взяло на себе виконання наступних обов'язків:

– надавати державам допомогу в їх зусиллях щодо створення ефективних і стійких національних режимів фізичної ядерної безпеки;

– сприяти дослідженням і розробкам із забезпечення ефективної фізичної ядерної безпеки шляхом проектів координаційних досліджень (ПКД), у яких бере участь широке коло експертів і установ з великого числа держав;

– виконувати функції координаційного центру для зміцнення міжнародної співпраці;

– створити міжнародну ядерно-криміналістичну мережу, дотримуючись міжнародних нормативних документів та керівних матеріалів, які містяться у серії видань з фізичної ядерної безпеки;

– сприяти і допомагати державам у справі приєднання до відповідних міжнародних договірно-правових документів і надавати державам, на їх прохання, підтримку в їх зусиллях з прийняття національного відповідного законодавства.

Задля поглиблення міжнародного співробітництва та консолідації зусиль світової спільноти для впровадження заходів реагування на сучасні виклики у сфері ядерної безпеки, фізичного захисту ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання Україною прийнято **Національний план з реалізації положень Комюніке Сеульського самміту з ядерної безпеки на 2013–2014 роки.** Відповідно до цього плану Україна зобов'язується:

– Здійснювати заходи щодо актуалізації відповідно до рекомендацій Міжнародного агентства з атомної енергії (МАГАТЕ) термінології нормативно-правових актів України з питань фізичного захисту ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання.

– Забезпечувати належне фінансування заходів щодо фізичного захисту ядерних установок.

– Затвердити комплексний план заходів із забезпечення інженерно-технічними засобами вітчизняного виробництва.

– Продовжувати активне співробітництво України в рамках ініціативи Великої вісімки «Глобальна ініціатива щодо боротьби з актами ядерного тероризму».

– Затвердити державний план взаємодії центральних та місцевих органів виконавчої влади на випадок вчинення диверсії щодо ядерних установок, ядерних матеріалів, інших джерел іонізуючого випромінювання у процесі їх використання, зберігання або перевезення, а також радіоактивних відходів у процесі поводження з ними.

– Здійснювати заходи щодо запобігання, виявлення та припинення фактів незаконного переміщення через державний кордон України, транзитного перевезення територією України, обігу чи збуту в Україні ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання.

– Здійснювати заходи міжвідомчої координації та розвитку співробітництва з відповідними органами сусідніх держав для забезпечення оперативного обміну інформацією з метою протидії незаконному обігу ядерних і радіоактивних матеріалів та запобігання вчиненню актів ядерного тероризму.

– Забезпечити проведення тренувань (навчань) за державним планом взаємодії центральних та місцевих органів виконавчої влади на випадок вчинення диверсії щодо ядерних установок, ядерних матеріалів, інших джерел іонізуючого випромінювання у процесі їх використання, зберігання або перевезення, а також радіоактивних відходів у процесі поводження з ними.

– Забезпечити введення в експлуатацію ядерної установки «Джерело нейтронів, засноване на підкритичній збірці, що керується прискорювачем електронів», опрацювавши питання відновлення для цієї діяльності Міжвідомчої комісії з питань створення джерела нейтронів.

Оскільки протидія ядерній злочинності є важливим кроком задля зміцнення безпеки нашої держави, то розвиток, систематизація і кодифікація законів з ядерної безпеки є найголовнішими в ядерній криміналістиці. Цей процес неможливий без розвитку держави в цілому і подолання низки проблем, які виокремлено в статті. Крім того, специфічність ядерної зброї, характер враження людства і навколишнього природного середовища вимагають спільних зусиль усього міжнародного співтовариства задля оперативного реагування на можливі загрози ядерній безпеці країн світу. Тому в статті наведено головні завдання щодо співпраці України із фахівцями в галузі ядерної безпеки.

---

[1] Конвенція про ядерну безпеку. Україна підписала Конвенцію 20 вересня 1994 р. Закон України «Про ратифікацію Конвенції про ядерну безпеку» від 17 грудня 1997 р. № 736/97-ВР. Дата набуття чинності для України – 7 липня 1998 р. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_023

[2] Конвенція про фізичний захист ядерного матеріалу. Україна підписала Конвенцію 5 серпня 1993 р. Постанова Верховної Ради України «Про участь України у Конвенції про фізичний захист ядерного матеріалу 1980 року» від 5 травня 1993 р. № 3182-XII. Дата набуття чинності для України – 8 липня 2005 р. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_024; Закон України «Про ратифікацію Поправки до Конвенції про фізичний захист ядерного матеріалу» від 3 вересня 2008 р. № 356-VI : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/356-17

[3] Об'єднана Конвенція про безпеку поводження з відпрацьованим паливом та про безпеку поводження з радіоактивними відходами (далі – Об'єднана Конвенція). Україна підписала Конвенцію 5 вересня 1997 р. Закон України «Про ратифікацію Об'єднаної конвенції про безпеку поводження з відпрацьованим паливом та про безпеку поводження з радіоактивними відходами» від 20 квітня 2000 р. № 1688-III. Дата набуття чинності для України – 18 червня 2001 р. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_335

[4] Конвенція про оперативне оповіщення про ядерну аварію. Україна підписала Конвенцію 24 вересня 1986 р. Указ Президії Верховної Ради Української РСР «Про ратифікацію Конвенції про оперативне оповіщення про ядерну аварію» від 30 грудня 1986 р. № 3339-XI. Дата набуття чинності для України – 24 січня 1987 р. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3339-11

[5] Конвенція про допомогу у випадку ядерної аварії або радіаційної аварійної ситуації. Україна підписала Конвенцію 26 вересня 1986 р. Указ Президії ВРУ УРСР «Про ратифікацію Конвенції про допомогу у випадку ядерної аварії або радіаційної аварійної ситуації» від 30 грудня 1986 р. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_027

[6] Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку : Закон України від 8 лютого 1995 р. № 39 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/39/95-%D0%B2%D1%80

[7] Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії : Закон України від 11 січня 2000 р. № 1370 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1370-14

[8] Про поводження з радіоактивними відходами : Закон України від 30 червня 1995 р. № 255 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/255/95-%D0%B2%D1%80

[9] Про захист людини від впливу іонізуючого випромінювання : Закон України від 14 січня 1998 р. № 15 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/15/98-%D0%B2%D1%80

[10] Про фізичний захист ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання : Закон України від 19 жовтня 2000 р. № 2064 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2064-14

[11] Про цивільну відповідальність за ядерну шкоду та її фінансове забезпечення : Закон України від 13 грудня 2001 р. № 2893-III. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2893-14

[12] Ядерне законодавство : зб. нормативно-правових актів / за ред. академіка НАН України Ю. С. Шемшученка : у 2 т. – 2-ге вид., перероб. та допов. – К. : Видавничий Дім «Ін Юре», 1999. – Т. 1. – 648 с.; Ядерне законодавство : зб. нормативно-правових актів / за ред. академіка НАН України Ю. С. Шемшученка. – : у 2 т. – 2-ге вид., перероб. та допов. – К. : Видавничій Дім «Ін Юре», 1999. – Т. 2. – 440 с.

Резюме

Біленчук П. Д., Обіход Т. В. **Правове регулювання та національна програма України в галузі ядерної криміналістики.**

Наведено головні Закони України в галузі ядерної криміналістики, прийняті за останні роки. В умовах сучасних світових тенденцій зростання загрози ядерного тероризму виокремлено необхідність змін ядерного законодавства. Відповідно до Стратегії національної безпеки України наведено головні напрями державної політики з метою протидії ядерній злочинності. Виділено окремі завдання України для ліквідації загрози міжнародного тероризму та появи нових видів воєнних конфліктів. Задля поглиблення міжнародного співробітництва та консолідації зусиль світової спільноти для впровадження заходів у сфері ядерної безпеки наведено спільні зусилля Євроатому, ЄС, ОДЦ МАГАТЕ і України, а також представлено Національний план України з реалізації положень Комюніке Сеульського самміту з ядерної безпеки на 2013–2014 роки.

Ключові слова: ядерна криміналістика, ядерний тероризм, протидія ядерній злочинності, ядерне законодавство, ядерна безпека.

Резюме

Биленчук П. Д., Обиход Т. В. **Правовое регулирование и национальная программа Украины в области ядерной криминалистики.**

Приведены основные Законы Украины в области ядерной криминалистики, принятые за последние годы. В условиях современных мировых тенденций роста угрозы ядерного терроризма выделена необходимость изменения ядерного законодательства. Согласно Стратегии национальной безопасности Украины приведены основные направления государственной политики по противодействию ядерной преступности. Выделены отдельные задачи Украины для ликвидации угрозы международного терроризма и появления новых видов военных конфликтов. Для углубления международного сотрудничества и консолидации усилий мирового сообщества для внедрения мероприятий в сфере ядерной безопасности приведены общие усилия Евроатома, ЕС, ОИЦ МАГАТЭ и Украины, а также представлен Национальный план Украины по реализации положений Коммюнике Сеульского саммита по ядерной безопасности на 2013–2014 годы.

Ключевые слова: ядерная криминалистика, ядерный терроризм, противодействие ядерной преступности, ядерное законодательство, ядерная безопасность.

Summary

Bilenchuk P., Obikhod T. **Legal regulation and the national program of Ukraine in the field of nuclear forensics.**

Presented the basic laws of Ukraine in the field of nuclear forensics, adopted in recent years. In today's global trends of the danger of nuclear terrorism is highlighted the need for changes in nuclear legislation. According to the National Security Strategy of Ukraine are provided the main directions of the state policy on counteraction to nuclear crime. Obtained individual tasks of Ukraine for liquidation of the danger of international terrorism and the emergence of new types of military conflicts. For deepening the international cooperation and consolidation of the world community's efforts to implement measures in the field of nuclear safety are considered the common efforts of Euratom, the EU, the IAEA and Ukraine and also presented the National Plan of Ukraine for the implementation of the Communiqué of the Seoul Nuclear Security Summit in 2013–2014.

Key words: nuclear forensics, nuclear terrorism, opposition to nuclear crime, nuclear law, nuclear safety.